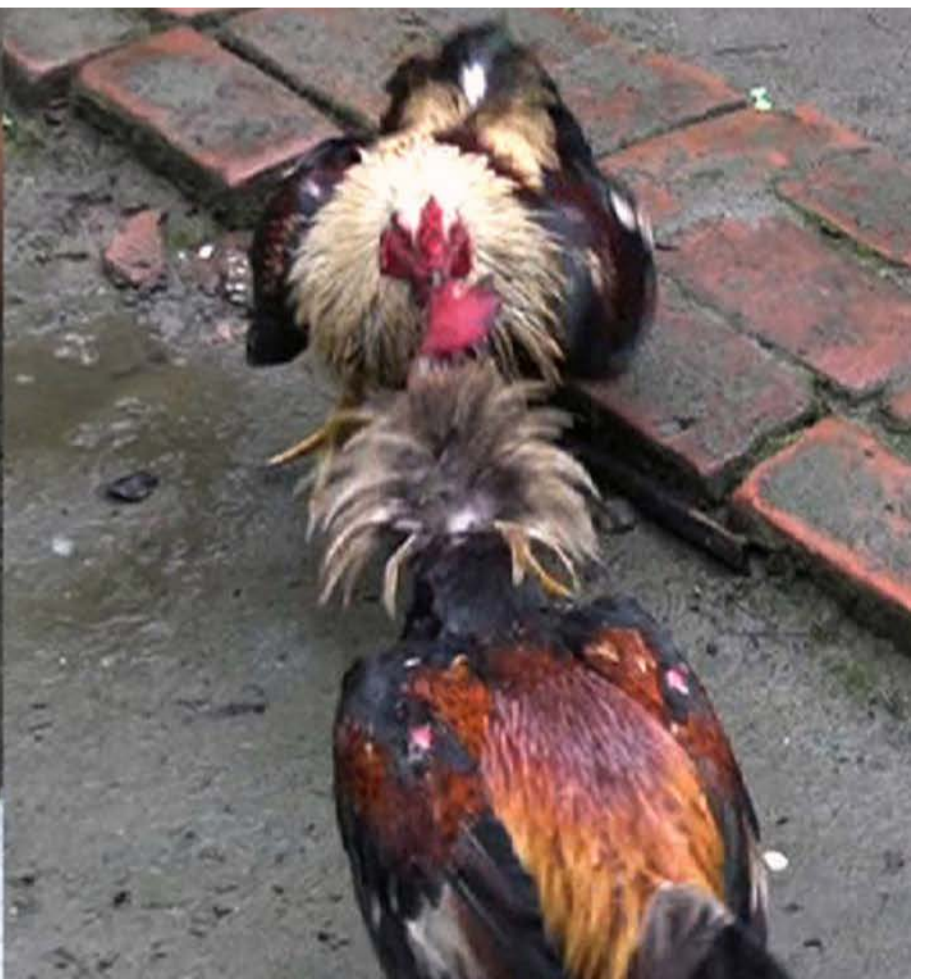

ARTIGA²²

MAIG
2014

REVISTA D'ART I PENSAMENT CONTEMPORANI

Portada: **RO CAMINAL**
PARAL·LELISMES DIVERGENTS

Cicle «Resistències»
Centre de Lectura de Reus

**CULTURA VISUAL
I HISTÒRIA DE L'ART**

// ANTONIO SALCEDO

Si bé és cert que els límits i la definició de la cultura visual són imprecisos; podríem dir, de forma molt general, que la cultura visual comprèn l'estudi interdisciplinar de tot allò que conforma el camp d'imatges que ens aporta el nostre entorn ambiental i cultural. Però, com ens diu Nicholas Mirzoeff, es tracta d'analitzar les imatges més des del punt de vista del consumidor que des del productor. El ja immens camp de les imatges s'ha ampliat d'una manera gairebé infinita amb l'entrada en la quotidianitat del món virtual, fet que dificulta i complica a la vegada l'estudi de les imatges, la seva procedència i la seva autenticitat.

Però ens podem preguntar, si les imatges sempre han estat presents a la nostra vida, ¿com és que en els darrers anys han assolit una importància tan gran, tal com es pot comprovar en l'àmplia bibliografia existent al respecte i els debats i els simposis que al seu voltant s'han fet arreu del món? Assenyala Simon Marchan Fiz que la

reflexió sobre aquest assumpte va néixer fa unes quatre dècades al centre d'Europa sota el nom de comunicació visual i als Estats Units amb el nom d'estudis visuals. Uns estudis que varen néixer per la necessitat de «legitimar» artísticament els nous mitjans d'expressió de la cultura popular en les societats desenvolupades.

Aquesta «legitimació» ha generat un conflicte amb la història de l'art, que voldríem comentar. En aquesta nova concepció, l'art es pot entendre com un component més de la cultura visual, però aquí no radica el problema, perquè això constitueix una obvietat, la qüestió és que no tot el que s'entén o s'integra en la cultura visual és art.

En aquest sentit, el concepte d'història de l'art que estudia i analitza les obres d'art en el seu context històric amplia el seu camp d'investigació cap a les formes de veure, és a dir, entre el subjecte que mira i la imatge; en síntesi, en la manera de visualitzar l'existència, un fet en el qual les TIC exerceixen un paper fonamental; tal com diu Paul Virilio, ens aporten una visibilitat sense cap trobada cara a cara.

Parlem d'un món en el qual els intercanvis mediàtics són globals, en el qual en qualsevol lloc del món es pot rebre informació visual; amb la qual cosa cada dia aug-

menta la hibridació cultural i es produeixen canvis en les identitats.

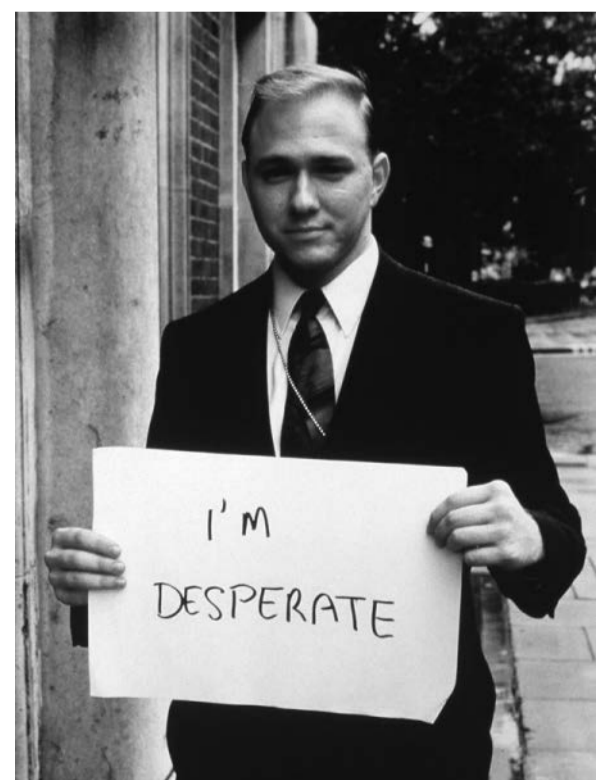
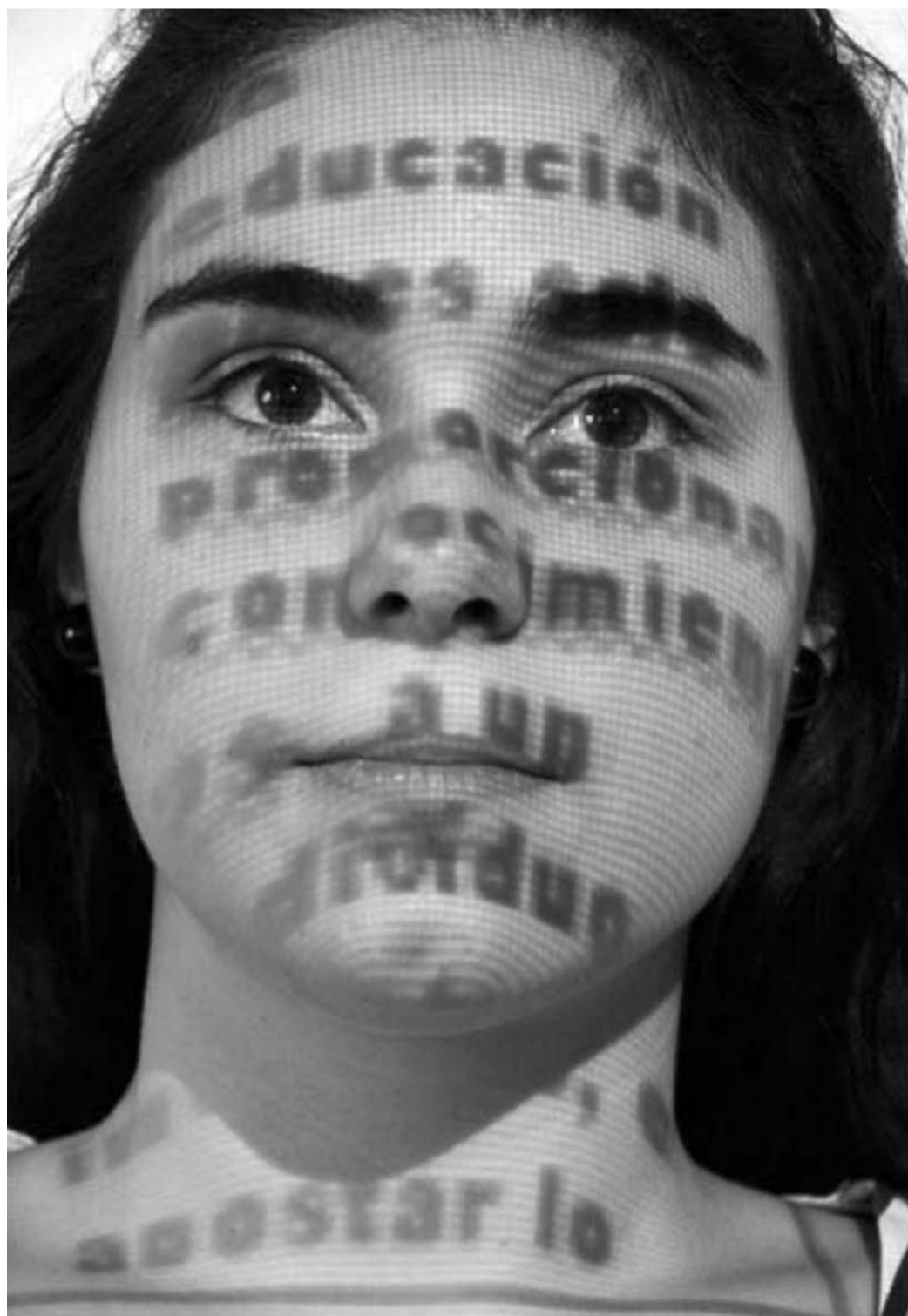
Per tant, hem de tenir en compte quina és la situació que vivim i quin paper juga l'art en una societat en la qual els metarelats han anat perdent la seva autoritat, entre ells el de la història de l'art.

Donada la complexitat del tema, voldríem destacar dues posicions diferenciades de reconeguts especialistes. D'una banda, Rosalind Krauss i Hal Foster que estan en contra d'aquests estudis i del seu caràcter interdisciplinar que fa que l'historiador perdi la seves destreses i caigui en la imperícia. Més tard, Hal Foster remarcaria que no es pot dominar la interdisciplinarietat sense dominar prèviament una disciplina, perquè això implicaria caure en un eclecticisme i en una indefinició que l'allunyaria del camp específic de la història de l'art.

D'altra banda, W.J.T. Mitchel critica la posició assumida per Rosalind Krauss i Hal Foster, perquè confonen la interdisciplinarietat amb la no-disciplina, a la vegada que obliguen a tornar als antics paradigmes del judici per donar legitimitat a les noves configuracions interdisciplinars. Aquesta posició a l'Estat espanyol fou assumida i defensada per Jose Luis Brea.

Cal, per acabar, citar Bieke Bal, que entén la cultura visual com una disciplina o com una col·laboració interdisciplinar entre disciplines. Per tant, no hem d'entendre que ha de substituir la història de l'art, sinó que el seu paper és el d'analitzar críticament les unions i articulacions de la cultura visual, sense distincions entre cultura popular i alta cultura, cosa que ens aporta una nova manera d'apropar-nos a l'obra d'art i de renovar la història de l'art.

.....
RMV (2012). *Fotomuntatge i fotografia*: Xabier Molinet i cita visual directa (Wearing, 1992-93)

**ESTUDIS I CULTURA VISUAL:
REMEMORACIÓ O ADOPCIÓ?**

// ROSER JUANOLA TERRADELLAS

Celebro que la revista *Artiga* m'hagi fet l'encàrrec d'escriure un article sobre els estudis i la cultura visual perquè m'ofereix l'oportunitat d'exposar algunes idees sobre un tema entorn el qual fa temps que hi estic reflexionant. *Artiga* és un bon exemple per explicar la cultura visual a Catalunya.

L'extensió de l'article no permet anar a fons en cap de les moltes qüestions que caldria afrontar, però sí incidir en dos aspectes que són: els orígens dels estudis visuals —una paradoxa que cal donar a conèixer— i la seva difusió. Una manera d'iniciar els comentaris pot ser començar per algunes preguntes com: Quina és la frontera que situa les revistes com a revistes d'art o de cultura visual? Ocupar-se només de l'art canònic o parlar, també, de les imatges? Com ens arriba la cultura visual i com l'hem adoptada? La considerem un moviment arrelat a la nostra cultura o totalment forana?

La cultura visual procedeix dels *cultural studies*, un moviment cultural i una metodologia transdisciplinària formada per diversos enfocaments (polítics, antropològics, psicològics, econòmics i socials, entre d'altres) que en cada una de les disciplines han anat aportant transformacions i una d'elles és la cultura visual. Però

d'aquí en surten diferents preguntes com: De quines disciplines s'apropia la cultura visual? És realment un eix transversal? És l'oportunitat per donar un gir a l'encasellada història de l'art i ampliar-ne el camp d'estudi?

Tal com comenta Brea (2005), un dels divulgadors inicials, apuntar-se a aquesta tendència és ampliar el camp de les anomenades «ciències de l'art» i donar resposta a la imprescindible hibridació que exigeixen. Mitchell (2002) ens diu que cal introduir l'anomenat «gir de la imatge», a partir del qual aquestes imatges envaeixen tot el que és el territori de l'art i no és l'estètica l'únic valor que les fa dignes d'estudi. El moviment data dels anys 80, però sorprèn constatar que, en el nostre context i en aquells moments, apareixien tendències tant o més innovadores, i molt més creatives. Quins eren aquests moviments i què varen aportar? No ho podem contestar tot, però sí dir que es parlava de comunicació i educació visual, i que alguns dels representants tenen noms molt rellevants i altres menys, però tots eren portadors d'idees renovadores, integradores i convenients: Umberto Eco (1962), Berger (1977), Vitta (2003) i, en el camp de l'educació, Lazotti (1982), Balada i Juanola (1984). Per què no han estat tan divulgats i no han arrelat de la mateixa manera que la cultura visual? La resposta és molt senzilla, per l'hegemonia de la llengua d'origen: actualment la divulgació de la informació escrita en anglès s'amplifica de tal manera que elimina qualsevol altra comunicació.

Coneixem les últimes tendències de la Universitat British Columbia de Vancouver, que proposen incorporar en el treball personal i comunitari tres vessants: artista, recercador i educador. Adjuntem l'experiència de l'art amb l'escriptura, sota el nom de *l'Art/topo/graphy*, i propers a la seva representant Rita Irwin (2008), incansable recercadora, és la nostra intenció aclarir que, aquest interessant moviment que ens arriba d'altres continents, no fa desmerèixer les tendències que es varen generar en el nostre context en dècades passades.

L'any 2004 vaig tenir l'oportunitat de poder editar el llibre de Mirsoeff (2002) que va formar part de la col·lecció *Arte y Educación* de l'editorial Paidós, i presentar-lo en un acte que va tenir lloc a la fira Arco, en presència de l'autor —un dels més llegits dins aquesta tendència— i en plena emergència del tema. També hi va assistir Moxey, presentat per A. M. Guasch, una persona que ha investigat àmpliament aquest camp. Conèixer l'àmbit de privilegi dels autors citats, em va reafirmar a favor dels nostres anònims investigadors. És el mateix cas que el de la revista *Artiga*, que no es divulga en anglès i no és el resultat d'una influència externa encara que, en alguns aspectes, hi pugui coincidir. Dins la nostra cultura llatina ja els grecs citaven l'écfrasis (ἔκφρασις) o representació verbal d'una representació visual. No hem de manllevar cultura, més aviat recordar-la.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

BALADA, M. I JUANOLA, R. (1984):
L'EDUCACIÓ VISUAL A L'ESCOLA. DIDÀCTICA DE LA PLÀSTICA. PROPOSTES PER ALS CICLES INICIAL I MITJÀ
Rosa Sensat, Barcelona

BARTHES, R. (1977):
IMAGE, MUSIC, TEXT (S. HEATH, TRANS.)
Hill and Wang, Nova York

BREA, J.L. (2005):
ESTUDIOS VISUALES. EPISTEMOLOGIA DE LA VISUALIDAD EN LA ERA DE LA GLOBALIZACIÓN
Akal, Madrid

ECO, U. (1962):
OBRA ABIERTA. FORMA E INDETERMINACIÓN EN EL ARTE CONTEMPORÁNEO
Seix Barral, Barcelona

GONZÁLEZ, S. I ARTIGAS, I. (2011):
ENTRE ARTES. ENTRE ACTOS. ECFRASIS E INTERMEDIALIDAD
UNAM, Mèxic

GUASCH, A.M. (2003):
«LOS ESTUDIOS VISUALES. UN ESTADO DE LA CUESTIÓN», dins *ESTUDIOS VISUALES*, volum 1
CENDEAC, Múrcia / estudiosvisuales.net
[Revista dirigida per Brea, J.L.. 2003-2007]

HERNÁNDEZ, F. (2000):
EDUCACIÓN Y CULTURA VISUAL
Octaedro, Barcelona

HERNÁNDEZ, F. (2003):
APRENDER DE LA CULTURA VISUAL
Octaedro, Barcelona

HERNÁNDEZ, F. (2005):
«¿DE QUÉ HABLAMOS CUANDO HABLAMOS DE CULTURA VISUAL?», dins *EDUCAÇÃO & REALIDADE*, volum 30, núm. 2
Universidade Federal do Rio Grande do Sul, Porto Alegre

IRWIN, R.L. I SPRINGGAY, S. (2008):
«A/R/TOGRAPHY AS PRACTICE BASED RESEARCH», dins *ARTS-BASED RESEARCH IN EDUCATION: FOUNDATIONS FOR PRACTICE*
Routledge, Nova York

LAZOTTI, L. (1983):
COMUNICACIÓN VISUAL Y ESCUELA. ASPECTOS PSICOPEDAGÓGICOS DEL LENGUAJE VISUAL
Gustavo Gili, Barcelona

MITCHELL, W.J.T. (2002):
«SHOWING SEEING: A CRITIQUE OF VISUAL CULTURE» dins *JOURNAL OF VISUAL CULTURE*, volum 1, núm. 2
Royal College of Art, Londres

MOXEY, K. (2009):
«LOS ESTUDIOS VISUALES Y EL GIRO ICÓNICO»
dins *ESTUDIOS VISUALES*, volum 6
CENDEAC, Múrcia / estudiosvisuales.net
[Revista dirigida per Brea, J.L.. 2003-2007]

MIRZOEFF, N. (2002):
INTRODUCCIÓN A LA CULTURA VISUAL
Paidós, Barcelona

PORRES, A. (2012):
RELACIONES PEDAGÓGICAS EN TORNO A LA CULTURA VISUAL DE LOS JÓVENES
Octaedro, Barcelona

VITTA, M. (2003):
EL SISTEMA DE LAS IMÁGENES
Paidós, Barcelona

CREACIÓ: MANEL MARGALEF

« **INPUT/OUTPUT. CODIFICACIÓ/DESCODIFICACIÓ EN L'HEMISFERI ESQUERRE.**»

Galeria Cànem. Castelló. Febrer, 2014

És veritat que el valor artístic de l'obra d'art va més enllà de l'execució tècnica o teòrica, ja que tant la seva concepció com la seva execució depenen de la personalitat i de la sensibilitat de l'autor i reflecteix el contingut animic d'un moment de la seva vida. L'artista desenvolupa l'habilitat de lligar conceptes sensorials i emocions i vincular-los a un nou concepte. Encara que és difícil saber on es produeixen i quins circuits utilitzen i com aquests s'adapten a les demències, és evident que diferents tipus de demències poden alterar el món intern de l'artista i condicionar trets característics en relació a l'àrea lesionada.(1)

(1) Secundino López- *Pousa , neuròleg i director de la Unitat de Valoració de la Memòria i les Demències del *Institut d' **Assistència *Sanitària de Girona

Pàgines patrocinades per :

El Teler de Llum. Centre d'Art de Tarragona

Aquests estudis ens porten a plantejar la pregunta de si la creativitat artística, de la mateixa manera que ocorre amb el llenguatge, podria estar vinculada a determinades estructures cerebrals. No sembla que sigui així, ja que en el procés creatiu estan implicades diferents funcions mentals de les quals hem de destacar: la del procés d'associació-integració, que estableix la unificació de les capacitats internes (les sensacions, les emocions, les imatges, les idees,...), el procés d'elaboració de l'obra i el treball d'execució que depenen del talent i de l'habilitat personal. Això ens indica que els hemisferis cerebrals, encara que mantenen una activitat conjunta, s'especialitzen per determinades funcions, corresponent a l'hemisferi dret la capacitat artística encara que aquesta capacitat, pugui estar controlada o inhibida per l'hemisferi esquerre.

Aquests arguments ens suggereixen que els artistes, en general, presentarien un major domini de la part posterior de l'hemisferi dret, àrea en la qual el cervell normal integra les percepcions multi-sensorials (colors, sons, sensacions tàctils, espai). Se suposa que l'àrea posterior de l'hemisferi dret habitualment estaria inhibida per l'escorça dominant del lòbul frontal dret, per la qual cosa quan aquest es lesiona quedaria alliberada i donaria lloc a un major grau d'expressivitat artística. qüest es lesiona quedaria alliberada i donaria lloc a un major grau d'expressivitat artística.

RESISTIR EN TEMPS DE CÒLERA

// ESTHER CANALS PIÑOL

.....
 Cicle «Resistències». Centre de Lectura de Reus
 Del 10 de gener al 30 d'abril de 2014

«Resistències» és un cicle d'art contemporani realitzat al Centre de Lectura de Reus. Consta d'un curs «d'eines de professionalització per a artistes» que no es va portar a terme per manca d'inscrits, tres conferències i tres exposicions. Les xerrades van aportar un marc teòric a les propostes visuals del cicle. Es van qüestionar certes «veritats» establertes dins de la teoria de l'art i l'estètica, i es va centrar l'atenció en un dels entorns de resistència més decisius: l'educació. No ensenyar art sinó en l'art.

La resistència ha estat una constant vital de l'art des dels inicis, però ara més que mai és filla del seu temps. I, tal i com es diu molt bé en el text que acompanya la peça de Rufino Mesa: «qui pertany veritablement al seu temps, [...] és qui no hi coincideix perfectament ni s'adapta a les seves pretensions».* Aquest és l'artista resistent. Múltiples artistes, múltiples discursos. Donar veu a tots ells ha estat un dels principals objectius del cicle expositiu, organitzat en tres fases.

«Polítiques de la resistència», en què Jordi Abelló amb *Bank* utilitza l'ajuda dels voltors carronyaires per aconseguir retratar l'autèntic rostre del poder. Raquel Frieria i Xavier Bassas relacionen religió i deute com dos dels mecanismes de control més potents a *Confessió econòmica*. David Curto, al més pur horror vacui d'El Bosco, ens mostra l'Efecte badoc de la telenovel·la demencial i carrincona que ens injeccen cada dia. Pau López amb la seva *Arqueologia dels bún-*

quers ens convida a reflexionar sobre el símbol que contenen aquests gegants de formigó, avui fràgils testimonis d'un passat blindat convertit en ruïna. I Alfred Porres i els seus alumnes ens evidencien L'escletxa oberta arrel del projecte Castor, un exemple de la creixent distància entre els interessos de les grans corporacions i els dels habitants d'un lloc.

«Dissidències» explora camins secundaris, carrerons sense sortida, carrers estrets, deixats i humits, però autèntics. Joan Morey, amb *The artist (Obey, Humillados & Ofendidos)*, recorre els foscos senders filosòfics i literaris de la degradació, la pèrdua i el buit. Les fotografies de Sílvia Itúrria són Revisions dels llocs on ens ha portat l'absurd espectacle generat per la pressió estètica. Els *Paral·lelismes divergents* de Ro Caminal, tot i ser plantejats des de la perspectiva de gènere, capten l'essència de l'ésser: la contradicció. I les *Digital Guns* de Marcel Pey ens interpel·len directament: «Qui et penses que ets? A qui dispararies en la foscor?».

I, per acabar, «Poètiques de la resistència», sensibilitats que miren enrere i cap a dins fent explotar la subjectivitat del discurs. Jordi Llorc ens remet a la història (Duchamp, Manzoni...) per fer-nos adonar que hi ha coses que potser encara no han canviat massa, com la gran *Caca d'or* que pot arribar a ser l'art. Pilar Lanau recopila en un metacrilat un seguit de formes produïdes per les sensacions i emocions que ha anat sentint durant un cert temps, de manera que nosaltres, amb un sol cop d'ull, podem endinsar-nos en la seva subjectivitat. I Rufino Mesa desenvolupa la seva sensible rotunditat en *Aceitunero*, treballant amb la poètica de la matèria i la seva memòria revelada des de la intuïció.

Com s'ha intentat reflectir en aquest recorregut panoràmic, hi ha moltes maneres de resistir dins de l'acte creatiu: posar en dubte, provocar, criticar, reflexionar, explorar

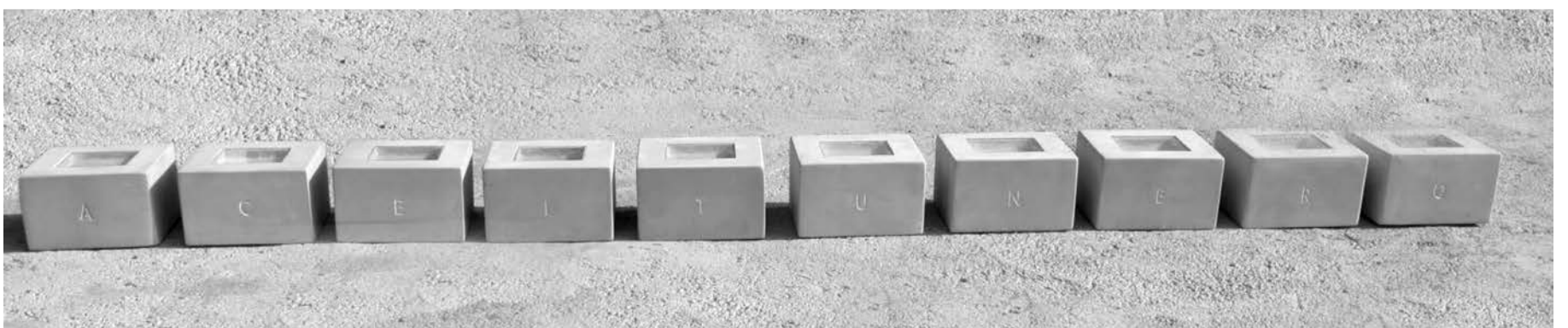
sensacions, buscar altres maneres de crear, fer participants els altres, interrogar l'interlocutor, dinamitar els paràmetres establerts com a absoluts...

Resistir és reivindicar la pròpia poètica, allò que tenim dins en funció del que trobem fora. Resistir és perseverar, dir allò que volem dir, ben alt, ben fort i sense por a les reaccions. Vèncer l'obsessió al fracàs, concepte creat per controlar els nostres actes i desitjos. Resistir és ser suficientment valent com per seguir el propi camí, per més incert que sigui.

Bombejar totes aquestes idees en un cicle expositiu i, a més, donar visibilitat a un seguit d'artistes que intenten produir en un context social i polític que potser no els dóna suficient suport, és tan interessant com necessari. Així que, al mal temps bona resistència.

* Giorgio Agamben

.....
 Fotografies: Alfred Porres. Element de la instal·lació L'escletxa; vista d'una inauguració; Raquel Frieria i Xavier Bassas. Confessió econòmica; Rufino Mesa. Aceituneros. Fotografia de l'autor.

**BIENNAL DE VALLS 2013.
PREMI GUASCH CORANTY**

.....
Coordinació: Cèlia del Diego i Jordi París
Valls. Fundació Ciutat de Valls, 2013

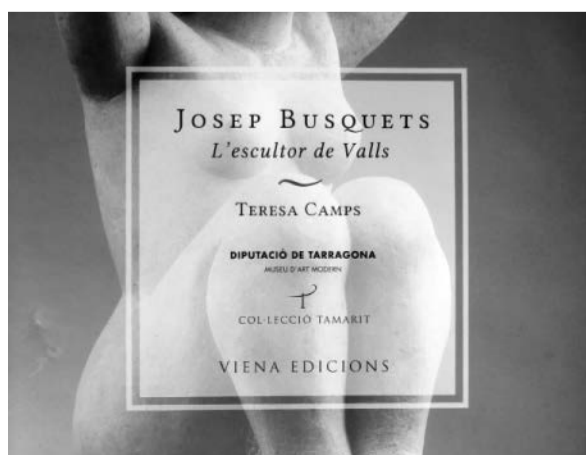
Coordinat per Jordi París i Cèlia del Diego, el catàleg recull les obres seleccionades i les premiades a la Biennial de Valls. És una declaració d'intencions i la culminació d'un projecte molt sòlid. Com a llibre és un meravellós objecte «estrany» que funciona de manera autònoma i al qual cal acostar-se amb ganes de descobrir coses noves: n'està ple. Cal reivindicar també la funció que aquests llibres tenen com a document que recull el que està passant, en un temps i en un àmbit limitat, en el món de l'art, com qui diu —en el cas que ens ocupa— en la frontera sud. Un lloc on sempre ens havien dit que no passava res interessant. M.D.

**JOSEP BUSQUETS.
L'ESCULTOR DE VALLS**

.....
Teresa Camps. Tarragona.
Diputació de Tarragona/Viena edicions, 2014

Amb motiu del centenari de l'escultor s'ha fet una exposició al Museu de Valls i s'ha publicat el llibre que presentem. Teresa Camps va fer un catàleg de Josep Busquets quan era viu i llavors el va entrevistar i conèixer personalment, de manera que afronta el llibre des del seu ampli coneixement de l'art català i del Noucentisme, i amb l'experiència del contacte directe amb l'escultor. Busquets va ser deixeble de Rebull a l'Escola Taller de Tarragona durant la República i en va conservar l'empremta. Tot i viure a Barcelona mai va deixar de ser l'escultor de Valls, on va treballar molt i va ser molt estimat. A.R.

**TOMÁS OLIVAR.
PASSIÓ I VIVÈNCIA DEL PAISATGE**

.....
Raquel Medina. Tarragona
Diputació de Tarragona/Viena edicions, 2013

Un any després de la seva mort s'ha presentat al Museu d'Art Modern de Tarragona l'exposició i el llibre sobre Tomás Olivar. Raquel Medina de Vargas fa un estudi de la seva trajectòria. Destaca els anys a l'Escola d'Art de Tarragona de la qual fou alumne i, posteriorment, professor durant 35 anys. Parla del viatge a París l'any 1962 becat per la Diputació i de l'impacte de Renoir, de qui va extreure un aspecte que identifica la seva obra: un cant a la vida. Tomás Olivar fou un pintor figuratiu, bàsicament paisatgista, amb un excel·lent domini del color i una pinzellada d'arrel expressionista. Sobresurten les obres dedicades a Tarragona. Sorprenen la frescor i joventut de les darreres obres creades el 2008, amb tints saturades i línies rectes, properes al moviment *neo pop*. A.S.

MECANISMES DE POROSITAT

.....
Quam 2012, ACVic Centre d'Arts Contemporànies / Lo Pati.
Centre d'Art de les Terres de l'Ebre, 2013

La publicació recull propostes pedagògiques que es troben en les interseccions entre art, educació i territori. Inclou textos i projectes fruit de dues activitats impulsades pels espais d'art contemporani que l'editen, amb un clar interès per l'encreuament dels àmbits de l'art i l'educació. La publicació remet a dues activitats conceptualment coincidents: el seminari Mecanismes de Porositat. Art, Educació i Territori a AcVic, i L'Aula al Pati a Lo Pati; tot i que cadascuna de les activitats mantenia la seva especificitat es varen posar d'acord a connectar-les. La col·laboració culmina amb aquesta publicació amb ponències, assaigs o treballs que han format part dels projectes. A.R.

**JOAQUIM CHANCHO.
EL DIBUIX DEL PENSAMENT**

.....
L'Hospitalet de Llobregat.
Centre d'Art Tecla Sala, 2014

La publicació de *Dibuixa una línia i segueix-la* no és convencional. Com ja ha fet Chanchó en altres ocasions, muta el catàleg en llibre d'artista i el converteix en una peça més de l'exposició. El llibre és una capsa i els fulls plegats sense cosir, reproduïxen cadascun una sala de l'exposició, de manera que desplegant les pàgines es podria construir un símil de la mostra. Inclou un vídeo de Carlos Velilla, que mostra diferents moments del procés de l'exposició: al taller del Pla de Santa Maria, al taller de Barcelona i durant el muntatge a la sala. Rosa Queralt ha escrit la presentació crítica i el Taller de l'Eixample n'és responsable del disseny. A.R.

ARTS, EDUCACIÓ I INTERDISCIPLINARIETAT. ELS PROJECTES, PUNT DE TROBADA ENTRE MUSEUS I ESCOLA

.....
Coordinació: Albert Macaya, Rosa Ricomà i Marisa Suárez.
Tarragona. Diputació de Tarragona. MAMT Pedagògic, 2014

Aquesta publicació aplega les ponències presentades a la X Jornada Pedagògica, del 2013. El tema enfoca la revisió dels rols dels educadors i qüestiona l'exagerada compartimentació de les matèries. Contempla l'alternativa dels projectes interdisciplinars i, dins d'aquests, el paper articulador dels museus. Recull aportacions d'Albert Macaya, Fernando Hernández, Olaia Frontal, Helena Ayuso, Glòria Jové —mestres de l'escola El Martinet de Ripollet—, Lidia Porcar, Eloïsa Valero i Jordi Abelló. A.R.

CARLOS VALVERDE.
«TRANSCOMUNICACIÓN INSTRUMENTAL»

Capella de Sant Roc. Valls. Del 8 de març al 10 de maig de 2014
 capellasantroc.cat

L'espai de la Capella és intervingut per un mur que bloqueja el pas. Per sobre d'aquest mur s'escampa una boira que enrareix l'ambient alhora que impedeix la visió de l'altra banda entre els totxos o pel forat del pany. Un mur, una porta, un pany i una clau que cal sol·licitar per correu postal per poder obrir i continuar la visita. L'experiència d'allò que només esdevindrà accessible si l'espectador pren un rol actiu i segueix les indicacions. En fer-ho, rebrà un misteriós sobre sense remitent: cap missatge, cap instrucció addicional, només una clau. La clau que obre la porta i permet descobrir el dispositiu que produeix la boira i, en un segon recinte, un circuit tancat electrònic que assaja un exercici de transcomunicació instrumental. Quan ens semblava que ja ho teníem, l'inabastable s'imposa. C.D.

«L'EFÍMER CONSTANT». PROJECTES FINALS DE PINTURA/ARTS APLICADES AL MUR DE L'ESCOLA D'ART I DISSENY DE LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

Sala Kesse. Tarragona; Vaporlab. Reus; Sala Sant Roc. Valls. Del 14 de març al 10 de maig de 2014

L'exposició presenta treballs de Sílvia Ramal, Olga Hurtado i Fina Alonso, graduades a l'EADT. A *La destrucció*, Sílvia Ramal dibuixa el procés de construcció-destrucció de maquetes d'habitacles fetes de paper durant el qual apareixen els registres de la destrucció i també els interrogants. A *Cos*, Fina Alonso va destil·lant un relat temporal que descobreix i reviu en el propi cos com un mapa de vivències, com una cartografia de l'experiència. La textualitat del cos es projecta sobre la tela a través del gest contundent, però sempre efímer. Amb la instal·lació *Bucle*, Olga Hurtado posa el focus d'atenció en els contenidors, en la constant producció de deixalles i en una situació paradoxal i vigent: d'una banda, una població saciada, de l'altra, un llindar de la pobresa cada cop més present. P.C.

NIL BARTOLOZZI.
«ORIGEN I CREACIÓ, RIZOMA»

Pàrquing. Carretera de Santes Creus. Els Pallaresos. Del 21 de març a l'11 d'abril de 2014
 parking.blogspot.com

A Pàrquing, que ja es comença a conèixer com la sala secreta dels Pallaresos, obre temporada Nil Bartolozzi (Barcelona, 1985). L'artista treu l'artilleria pesada i ens ensenya bona part dels registres que utilitza en el seu treball. Objectes trobats al bosc després d'un incendi o recuperats de les runes d'un enderroc, taques de color superposades unes sobre les altres fins a obtenir ombres de cares, perfils d'animals, la imatge que produeix un escàner. Un cuc sec, un tros de vidre, delicats dibuixos sobre paper, llibretes i apunts. Energia i una forma d'entendre l'art que passa per Joan Brossa, Duchamp, el grafit i el còmic. M.D.

CONVOCATÒRIA DE MEDIACIÓ

El Teler de Llum. Tarragona. Es resol l'11 de juny

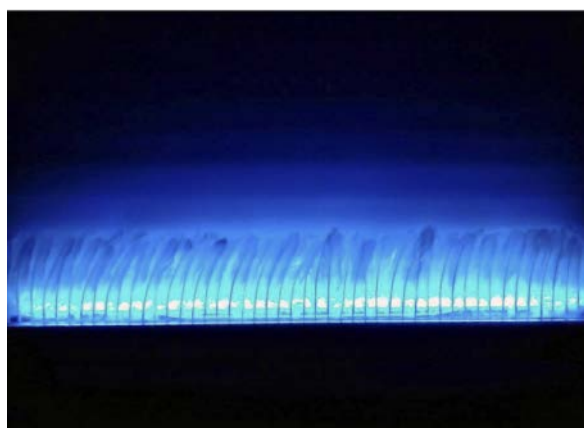
L'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Tarragona i El Teler de Llum Centre d'Art (nova denominació del Centre d'Art de Tarragona) ha convocat un concurs per fer un projecte de mediació aplicable a les produccions d'arts visuals del Teler de Llum, del festival SCAN i també dels projectes artístics subvencionats per l'Ajuntament. S'han escollit tres avantprojectes dotats en 2.500 euros per redactar la proposta definitiva per ser executada en divuit mesos amb un atractiu pressupost de 52.500 euros. La flexibilitat de les bases pot determinar un factor positiu: la possibilitat que algú sorprengui amb un projecte autosuficient, imaginatiu i innovador. A.R.

MARIO PASQUALOTTO.
«EL NOM DE DÉU ÉS FEMENÍ»

Tinglado 2. Port de Tarragona. De l'11 d'abril a l'1 de juny de 2014

L'espai del Tinglado 2 ha estat tractat per Mario Pasqualotto de tal manera que es crea l'ambient d'un recinte sagrat. Ho aconsegueix amb una il·luminació càlida i unes obres simbòliques que volen provocar una percepció de transcendència. El treball especula amb la confrontació entre les capacitats de comunicació de paraula i icona. Temàticament parteix del principi o la construcció cultural que disposa que Déu és un home i que, per tant, disposa dels seus poders masculins, agressius i poderosos. Pasqualotto contradiu la norma, desplaça la divinitat suprema a un ésser femení i això fa que canviïn la simbologia i els valors. A.R.

ART&WORKS A REUS.
FESTA GAC A ANQUIN'S

Galeria d'art Anquin's. Reus. 27 de març de 2014. anquins.org

Dins la campanya «Viu l'art» el gremi de Galeries d'Art de Catalunya va organitzar a la Galeria Anquin's una activitat de dinamització que pretén potenciar la capacitat de convocatòria de les galeries d'art i que es repetirà en altres establiments de Catalunya amb la voluntat d'actuar, també, més enllà de Barcelona. L'acte va consistir en l'actuació del grup The Mamzelles amb la *performance* musical «Zapping», es va convocar un concurs Instagram i es va oferir un aperitiu amb la col·laboració de Moritz. A.R.

TERESA FELIP.**«LA CARRETERA DE L'EXILI»**

Sala d'exposicions. Centre d'Estudis Riudomencs
 Amau de Palomar. Riudoms Del 2 al 30 de maig de 2014
 cerap.cat

«Miro l'any 1939 i veig bombes d'aviació, refugis antiaeris i la carretera de l'exili. Miro l'any 2014 i veig 75 anys d'espera per recuperar els esquelets d'aquella carretera.» Teresa Felip ens situa, així, en el seu projecte, que en aquest cas es tracta d'un treball en procés que du a terme a la mateixa sala d'exposicions del CERAP: l'artista dibuixa *in situ* sobre llençols domèstics retrats de gran format, intensos, de línia incisiva i enèrgica, i transforma la sala en un taller on el visitant pot esdevenir part activa de l'obra i ser retratat dins un espai que reviu un refugi antiaeri. P.C.

BEATRICE BIZOT.**«VEUS SILENCIOSES A LA CIUTAT»**

Aula d'Art. CRAI Campus Catalunya URV. Tarragona
 Del 12 al 28 de març de 2014

En aquesta mostra, Beatrice Bizot fa una reflexió sobre els temes que pivoten sempre en el seu treball: la comunicació entre persones, l'aïllament, la solitud i l'oblit. Fa participar el visitant, a qui demana un paper actiu i amb qui estableix complicitats i un joc reflexiu on la identitat, la memòria i les nostres aspiracions tenen molt a dir. Obres molt ben seleccionades, amb maduresa i una certa contenció formal. Més poètiques, com si l'artista volgués concentrar en aquest treball bona part del que ha dit fins al moment. M.D.

«PANORAMA. UN RECORREGUT PER LA CREACIÓ AUDIOVISUAL DEL TERRITORI»

Loop 2014. Arts Santa Mònica. Barcelona
 Del 7 de maig al 8 de juny 2014. artssantamonica.cat

A l'exposició «Panorama» tenim representats tres artistes de les nostres comarques: Alba Sotorra amb un vídeo produït pel Centre d'Art Bòlit de Girona: *Mapell, Remapejar la ciutat de Girona*; Marcel Pey, amb una peça que es va projectar amb molt d'èxit al CA Tarragona en el marc de la Festa Warholiana del Festival REC 2013; i, finalment, Asbel Esteve amb un treball seleccionat a la convocatòria Art Emergent de les Terres de l'Ebre 2012 convocada per Lo Pati. La feina dels centres d'art compleix, entre d'altres, la missió de projectar a l'exterior les creacions dels artistes de la perifèria. Anem bé. A.R.

PREMIS PER ARTIGA. REVISTA D'ART I PENSAMENT CONTEMPORANI

art-tarragona.com
 ca-es.facebook.com/artiga.tarragona
 @RevistaArtiga

Comuniquem als lectors i amics que hem tingut un començament de 2014 carregat de reconeixements: La revista Artiga ha estat distingida amb el premi GAC (Galeries d'Art de Catalunya) com a millor publicació periòdica especialitzada en art del 2013. Seguidament hem rebut el premi ACCA (Associació Catalana de Crítics d'Art) a l'apartat de millor producció en revistes i webs del 2013. Estem contents i agraïts per aquestes distincions tan importants que ens animen a continuar. Per a més informació, visiteu el nostre Facebook. A.R.

«ESCOMBRAR LA POLS DEL TERRA D'UNA HABITACIÓ. ESCAMPAR-LA PER UNA ALTRA HABITACIÓ, DE MANERA QUE NO ES NOTI. CONTINUAR DIÀRIAMENT...»

// CÈLIA DEL DIEGO

.....
*Allan Kaprow. «Altres maneres»
 Fundació Antoni Tàpies. Barcelona
 Del 6 de març al 30 maig de 2014
 fundaciotapies.org*

Aquestes són les instruccions d'Allan Kaprow per realitzar *Chores* –feines de la casa– que Ulrich Obrist recull al catàleg d'accions fluxus *Do it*. Tres breus indicacions d'on es poden extreure les principals inquietuds de l'artista: fer sortir l'art dels llocs que li són propis i acostar-lo a la vida; posar en relació les accions artístiques, les activitats rutinàries i la política d'allò quotidià; experimentar amb la participació activa de l'espectador i la pèrdua de control sobre el resultat final que això implica.

Gràcies al seu mestre, Hans Hofmann, i sota la influència de Pollock i Cage, Kaprow descobrí el potencial performatiu de la pintura i formulà els primers happenings, o com ell els anomenava, «activitats», amb els quals posava en joc factors com el so, el cos i el moviment. «Altres maneres» és una exposició de documents en què aquests són només les eines de treball que fan possible la reinven-
 ción de les propostes de Kaprow, orquestrades per crea-

dors de l'escena actual i portades a terme pel no-públic. Fidels a la recerca de l'artista, la Fundació Antoni Tàpies i Soledad Gutiérrez, comissària del projecte, han plantejat la mostra amb el propòsit d'expandir els fonaments conceptuals i les problemàtiques de la institució artística. De fet, la Fundació fa anys que explora «els límits del museu» amb projectes com l'exposició «Retrospectiva» de Xavier Le Roy que encreuava la producció teatral i l'estructura museística o amb «Prototips en codi obert», una xarxa de treball al voltant del seu arxiu històric amb la qual activa processos de col·laboració.

L'interès pel treball col·lectiu de Kaprow encaixa, doncs, a la perfecció en les coordenades de la Tàpies de Laurence Rassel. En aquesta línia, Dora García reinterpreta *Divuit happenings en sis parts* en el marc d'un projecte pedagògic amb els seus alumnes de l'Aute École d'Art et Design de Ginebra; Nader Koochaki reversiona *Fluids* i construeix un mur de gel al pati del centre penitenciari de dones Wad-Ras amb la implicació de les internes; i Oriol

Fontdevila actualitza *Sweet Wall* –Mur dolç– en col·laboració amb el programa d'estudis d'A*Desk, el Museu Memorial de l'Exili, el Club de Rol Necronomicon's i la Universitat de Girona. I així una àmplia oferta d'experiències immaterials engreixen el projecte, n'assenyalen la vigència i densifiquen la seva xarxa de relacions arreu. Finalment, l'experiment més arriscat és la recuperació del «supermercat de happenings» *Self-Service* per al qual s'ha realitzat una coproducció amb la institució Bulegoa z/b de Bilbao i el Museo Vostell Malpartida de Càceres amb l'objectiu de difondre el repertori d'accions ideat per l'artista, delegar-ne la realització i aconseguir, a canvi, un retorn que provi l'existència de l'activitat. Aquest és un projecte que Kaprow considerà fallit, als anys seixanta, i que ara els tres centres reprenen com un repte que aspiren a superar amb èxit assistits per les facilitats tecnològiques amb què comptem actualment així com per l'hàbit ja molt estès de produir i compartir arxius de registre.

L'eclipsi de l'artista per part dels protagonistes d'aquestes accions deslocalitzades acosta la proposta encara més al seu ideari segons el qual «els happenings han de ser improvisats i representats per amateurs només una vegada», pel que «en conseqüència no hi hauria d'haver (i normalment no és possible que hi hagi) públics per veure un happening», només per viure'l.

.....
Divuit happenings en sis parts. Reinvençió de Dora García i els estudiants de HEAD-Genève. Fotografia: Fundació Antoni Tàpies / Núria Solé Bardalet

DEFINITIVAMENT NO M'AGRADA BILL VIOLA

// JORDI RIBAS

.....
*Tristan et Isolde de Wagner. Direcció musical: Philippe Jordan. Direcció escènica: Peter Sellars. Vídeos: Bill Viola. Opéra Bastille de París. Abril i maig de 2014
 «Bill Viola». Gran Palais – Galeries Nationales. París.
 Del 5 de març al 21 de juliol de 2014*

Em plauria molt més posar un títol positiu i lluminós. Tot i sentir la sort de poder-me llançar de cap dins d'aquest munt d'obres de l'artista, a l'òpera i també a l'exposició, quasi per primer cop de manera intensiva, després de fer-ho em quedo una mica mal posat i amb poques ganes de parlar-ne. Sé que els motius que justifiquen un títol així poden ser molt més interessants per a qui vol saber alguna cosa més de tot plegat, tot i així em dedico a destil·lar l'experiència d'espectador per cercar tres raons que permetin capgirar el sentit de l'anunciat.

Bill Viola només m'agrada per la promesa d'allò que podria ser: una obra que desperta la imaginació de veure'l diferent; això passa sobretot dins de l'escenari en combinació amb la música de Wagner, amb la direcció de Peter Sellars, moguts per l'entusiasme de Gerard Mortier (que

bo que l'artista contemporani entri al teatre i quines ganes de viure'l accionant d'altra manera la vida dins i fora de l'espai escènic i fer així que «el teatre sigui política i la cultura sigui existencial»). I m'agrada, també, perquè en algun moment, molt fugaç, en la majoria dels seus vídeos apunta a la desaparició de la imatge, sobretot quan tota la tècnica a l'abast li permet allunyar-se de la figuració tan evident. I m'agrada, també, perquè en aquestes possibilitats s'intueix un altre gest artístic que dona una dimensió nova a la imatge, quasi de pintura feta videoart, que en ser tocada pel temps convida a una altra experiència de percepció.

Ja sé que la crítica no es pot basar en només el «m'agrada/no m'agrada», tot i que aquesta actitud de gustos i disgustos alimenti sovint l'escriptura de l'art, però és per tots els motius que no vull anomenar que em permeto aquest altre joc. D'alguna manera perquè intueixo que Bill Viola és un artista que ens vol seduir, tot i dissimular, a partir de l'explotació espectacular dels sentits. [«Tristan: Sóc jo? Ets tu? / No és un engany? / Isolde: Somni potser?»]

NOTES

.....
 (1) Em pregunto per què la Generalitat de Catalunya li va donar el Premi Internacional de Catalunya l'any 2009. Tot i el valor del gest com a reconeixement de la figura de l'artista contem-

porani, m'agradaria molt saber per què va ser ell l'escollit. (2) Recordo molt bé les dues peces instal·lades a l'església de la Mare de Déu del Carme de Valls dins del marc «2011 Lumens». Dos vídeos relacionats amb la primera versió de *Tristany i Isolda* del 2005 que lluny de l'escenari i la seva música, projectats dins del fred de l'hivern, apuntaven una dimensió molt diferent de l'obra. (3) Recordo, també, la primera obra de la mostra: *The reflecting pool* (1977-79) que semblava prometre també una altra trajectòria artística. Potser només per ella val la pena anar a París.

.....
*Bill Viola. Ascension.
 Fotografia: Bill Viola Studio / Kira Perov*

QUAN L'ART CONTEMPORANI ÉS UNA FESTA

// PATRÍCIA CARLES

.....
René Pollesch. Kill your Darlings! Streets of Berladelphia
Estrenat el gener del 2012 al teatre Volksbühne am Rosa-
Luxemburg-Platz de Berlín, on s'hi ha pogut veure de nou
durant el març de 2014. volksbuehne-berlin.de/praxis/
kill_your_darlings/

«Després d'haver visitat un museu no se surt amb el mateix sentiment vital amb què s'hi ha entrat: si s'hi ha tingut realment l'experiència de l'art, el món s'haurà tornat més lleu i lluminós.» Partint d'aquesta extraordinària afirmació de H.G. Gadamer sobre l'experiència de l'art, podríem proclamar que després de veure la peça *Kill your Darlings! Streets of Berladelphia*, de René Pollesch, el món s'haurà tornat definitivament més lleu i lluminós.

.....

El de Pollesch és teatre postdramàtic i interartístic, sempre nou, punyent i sovint considerat complex. El seu és un llenguatge d'una enorme força viva en què es mescla la teoria social, el discurs acadèmic, l'humor grotesc, les contradiccions, la confusió, el crit, el cos. Pollesch té clar el que Artaud apuntava a *El teatre i el seu doble*: no va la cultura per una banda i la vida per una altra; el seu llenguatge artístic és un mitjà per comprendre i exercir la vida, «aquesta mena de fràgil i movedís foc».

Kill your Darlings! planteja la fràgil relació entre l'individu i la col·lectivitat explicada a través del monòleg lúcid, trepidant, declamat a voltes a crits i alhora encisador d'un actor, Fabian Hinrichs, vestit amb unes malles lluents, i 15 gimnastes que il·lustren a través dels seus moviments i les seves tombarelles conceptes com el capitalisme, la plusvàlua o la xarxa que frustra qualsevol intent d'abandó. Tot té lloc en un escenari pràcticament buit on es mesclen cites de Bertold Brecht, afirmacions i diàlegs de la vida quotidiana, l'element pop, el cos com a discurs i la música

a tot drap. Múltiples nivells de representació, de percepció i d'experiència. Tot plegat una òpera contemporània. Un concert de postpunk. Una festa. Una festa, sí, i contemporània precisament perquè planteja preguntes i no dona respostes, perquè crea un temps i un espai en què experimentem la idea d'una cultura en acció, el nostre alè, perquè més enllà del final dels grans relats utilitza la intertextualitat per crear un pensament ampli, desbordant, que ens ve a trobar, perquè anul·la la distància entre públic i obra, perquè crea un joc amb tots els continguts fins al punt que les nostres expectatives es veuen trencades constantment. Perquè trenca el llenguatge per tocar la vida. [El meu agraïment a M. del Pilar García Ayensa, Pili, que tota ella és una festa i m'ha donat a conèixer René Pollesch i molt més mentre xerràvem a la cuina amb la finestra oberta i pertot arreu.]

.....

René Pollesch. Kill your Darlings! Streets of Berladelphia.
Fotografia: Thomas Aurin

DOLORS PUIGDEMONT.
QUATRE APROXIMACIONS

.....
«Penjar d'un fil». Tinglado 2. Port de Tarragona
Del 24 gener al 3 de març de 2014

Deixem constància d'aquesta exposició per mitjà dels comentaris de quatre alumnes de l'assignatura de Crítica d'Art del Departament d'Història de l'Art de la Universitat Rovira i Virgili (Tarragona).

Un treball minuciós, pacient i delicat, acompanyat de materials vegetals, troncs, fulles, pedres i teixits com el lli, defineixen el llenguatge consolidat de l'artista que, en aquest cas, incorpora estructures geomètriques de malla galvanitzada. Dolores Puigdemont presenta un recull d'onze instal·lacions realitzades durant els últims cinc anys i disposades en diferents espais del Tinglado 2. El treball d'aquesta artista és multidisciplinar, utilitza diferents tècniques i materials, instal·lacions escultòriques, projeccions, vídeos i composicions sonores que creen un estil propi format per la delicadesa dels fils, la textura i els entramats dels teixits, la llum, l'ombra, el moviment i els elements naturals.

Totes i cadascuna de les seves instal·lacions ens parlen del vincle amb el territori, de la grandiloqüència de les petites coses, investiguen la relació entre el públic i l'arquitectura de l'espai. **Sara Espinos**

Entrar al Tinglado ha estat misteriós ja que des de la porta no es veuen les peces i es crea un sentiment d'intriga

en l'espectador que fa que l'ànsia per descobrir-les vagi en *crescendo* a mesura de penetrar en l'espai. Les peces escultòriques de malla de ferro evocuen repetidament les formes pures universals: cercles, el·lipsis, quadrats, rectangles... Senzilles formes que aparentment no tenen cap significat concret, però que estan carregades de simbologia, i cada significat és extremament personal.... Cada forma geomètrica que Puigdemont modela és un món únic per a cada espectador. Potser l'únic denominador comú que ens pot unir a tots és la identificació del pes de la natura en les instal·lacions, d'una manera subtil, elegant: algunes fulles o unes branques, ja sigui horitzontalment o a la vertical, recordant-nos el significat de grup, d'unitat, com en un bosc mateix, com en la pròpia societat. **Anna Andevet**

El concepte de fil és molt clar i revelador en aquesta exposició. Es presenta com un símbol de vida i creació que es pot relacionar molt íntimament amb la natura com a força creadora. El fet que Puigdemont tituli la seva exposició «Penjar d'un fil» fa referència a la fragilitat i delicadesa de la natura, però també dels homes. Les seves obres de caire conceptual pretenen no només parlar de la natura sinó també produir un estímul sensorial i estètic cap al visitant perquè reflexioni sobre el seu món interior i el que l'envolta.

Les obres destaquen per la materialitat, assumida per les textures i els materials utilitzats, però alhora hi ha quelcom d'immaterial delicat i subtil que atorga cert caràcter poètic a les obres. La presència de la llum i el moviment apareixen com dos factors indispensables que modifiquen l'obra, alhora que pretenen pintar l'espai. **Anna Berenguer**

El treball de l'artista és la perfecta combinació entre la puresa zen, el respecte i la interacció amb el món natural i la simplicitat del minimalisme. Aconsegueix, com a resultat, l'expressió d'una cosa tan senzilla com una forma de veure i estar en el món. En tenim prou d'entrar a l'espai per comprendre que el que tenim davant no demana solament una resposta estètica, hi veiem un estil de vida, una forma de relacionar-se amb el món, una manera de mirar la natura i viure-hi des del respecte per la vida, que no es queda únicament en l'art de Puigdemont, sinó que s'extrapola de l'acte creatiu.

Tot el que ens envolta ens fa conscients de la creença existencial que la vida és un procés constant de canvi. L'univers conceptual de l'artista s'entretéixeix completament amb l'energia espiritual que hi ha en el fons més primitiu d'un ésser humà. **Beatriz Luque**

.....
Fotografies: Cristina Serra

«FOTOGRAFIA DE COL·LECCIÓ».
FONS DEL MUSEU DE VALLS

// MÀRIUS DOMINGO

.....
Museu de Valls.

Del 25 de gener de 2014 al 25 de març de 2014

El Museu de Valls compta amb un fons format per més de 300 imatges d'uns 40 autors que poques vegades s'exposen en públic. Per aquesta mostra s'han seleccionat 150 instantànies que se centren especialment en els fotògrafs de la família Català: Pere Català Pic, Francesc Català Roca i Pere Català Roca.

Francesc Català Roca va elaborar un llenguatge propi introduint nous punts de vista, perspectives i composicions que trencaven amb les imatges hieràtiques de la premsa dels anys de postguerra. Les instantànies que publicava en *Destino*, *Gaceta Ilustrada* o *La Vanguardia* van crear escola, com també ho van fer les fotografies que realitzava per als cartells de cinema de l'època. A partir de l'any 1950, quan coneix Salvador Dalí, i, més tard, quan inicia una fructífera amistat amb Joan Miró, introdueix elements i punts de vista més agosarats en les composicions que fa, augmenta els formats i publica els primers llibres; fets que li fan guanyar prestigi en l'àmbit nacional i també, després de l'Exposició Internacional de

Brussel·les del 1958, en l'àmbit internacional. L'any 1970 inicia, per encàrrec de la galerista Aimé Maeght, una sèrie de documentals sobre diferents figures de l'art, com ara Chillida o Guinovart, que documentaven el seu treball i van tenir un gran impacte en la difusió de l'obra d'aquests artistes.

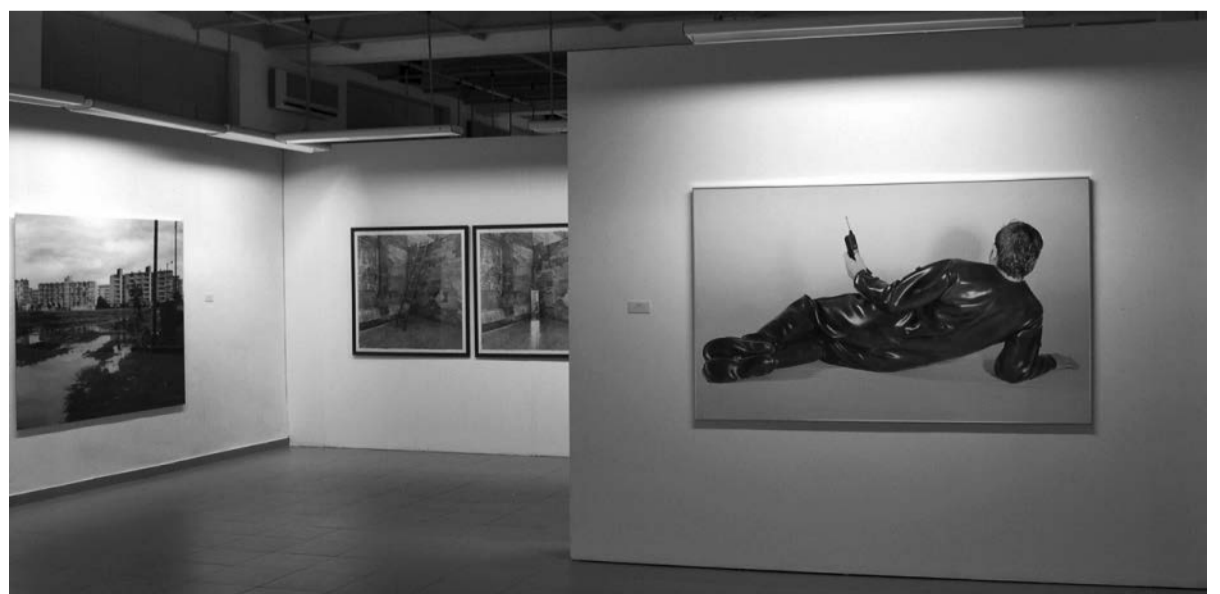
En l'exposició es poden veure instantànies de fotògrafs contemporanis de la nissaga dels Català, com és el cas de Xavier Miserachs, Joan Colom, Oriol Maspons, Colita, el fotoperiodista Ramon Masats o Ricard Terré, que es van dedicar a la fotografia documental i van estar molt influenciats per Francesc Català Roca. L'exposició també mostra el treball d'alguns dels fotògrafs més importants de la generació posterior a Català Roca, com ara Joan Fontcuberta, Pere Formiguera o Toni Catany, fotògrafs

que van aportar innovacions en els formats i temes tradicionals. La mostra es complementa amb el treball d'artistes visuals actuals que utilitzen, entre altres registres, la fotografia: Perejaume, Marcel Pey, Carles Congost, Gemma Clofent, Vanessa Pey o Mireia Sallarès.

Al voltant de l'exposició, s'han organitzat diferents activitats dirigides a alumnes de centres escolars de primària i secundària, amb visites guiades i la possibilitat d'experimentar les sensacions que tenia el fotògraf quan utilitzava una càmera estenopeica i, a més, experimentar amb la llum, la composició i l'enquadrament. Els alumnes han treballat els conceptes materials i físics de la fotografia, així com els elements compositius emprats, i han reflexionat sobre la idea de fer fotografies quan les dificultats tècniques són grans i cal pensar molt quina imatge es vol reproduir.

El Museu ha convidat diversos especialistes a donar la seva visió sobre alguns dels fotògrafs presents en la mostra; així el 2 de març el fotògraf Pere Queralt va parlar del treball de Francesc Català Roca i l'artista Gemma Clofent va comentar-ne el treball; i el 16 de març Jep Martí, arxiver i estudiós de la fotografia, va fer un recorregut per les obres de Pere Català Pic i Josep Martínez, col·leccionista de fotografia ho va fer sobre Joan Colom.

.....
Vistes de l'exposició. Fotografies: Cortesia Museu de Valls

JOAQUIM CHANCHO, DESGLOSSAT

// ALBERT MERCADÉ

.....
 «Dibuixa una línia i segueix-la»
 Centre d'Art Tecla Sala. L'Hospitalet de Llobregat
 Del 23 de gener al 25 de maig
 teclasala.net

El Centre d'Art Tecla Sala de l'Hospitalet aconsegueix una funció valuosa dins l'engranatge museístic català: oferir als artistes plàstics del país un gran territori expositiu on desplegar a gran escala el propi imaginari. Un repte només apte per als grans artistes, amb una trajectòria consistent i un present artístic de plenitud, com és el cas del pintor tarragoní Joaquim Chancho (Riudoms, 1943), un dels referents a casa nostra dins la pintura postinformalista, a qui el mateix centre d'art ja va homenatjar en un gran retrospectiva l'any 2005.

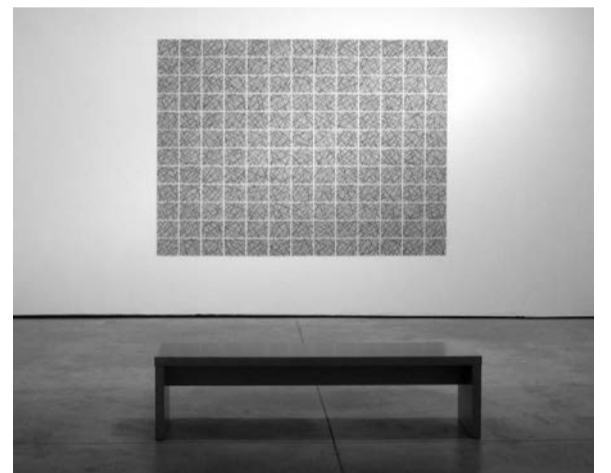
Quatre anys de treball ha destinat Chancho a bastir els disset àmbits expositius que han donat lloc al projecte «Dibuixa una línia i segueix-la». Sorteiant el parany de l'impacte efectista, Chancho ha encarat la labor com un repte existencial: ha revisat, desglossat, reelaborat i posat en crisi els fonaments del seu art. El dubte del traç, la memòria del color, la simbologia del volum, la universalitat dels signes, la tensió de l'estructura, el desplaçament de la mà, el plec del paper, la reproductibilitat de la plàstica... Cadascuna de les disset capelles són un espai de meditació sobre algun dels codis gramaticals de la seva pintura, els quals tenen relació amb experiències vitals recents: viatges a Orient, revelacions estètiques (Monet, Duccio...) o reaccions emotives davant el paisatge de l'Alt Camp. L'abstracció com a punt de fuga de la realitat, però sempre realitat a fi de comptes: actitud irrenunciable per aquell que vol dotar de substància el misteri de les formes àuliques.

A la vegada, cada àmbit és una temptativa per donar res-

posta a les reflexions teòriques sobre l'art que des de finals dels anys 60 el pintor ha anat anotant, publicant o transmetent a les aules: «la voluntat d'erigir una ciència que reguli i mostri l'estructura dels cossos»; «els dibuixos en ziga-zaga que, com els llamps i les hores, són temporals i efímers»; «sense altres eines que el paper, la mà i el vermell»; «les mitges tardes d'hivern que confonen llum i ombra»; reflexions que es clouen amb l'autoretrat d'aniversari, format per 71 números 1 il·lustrats amb les considerades 71 millors tipografies del món.

Ocasions com les que Chancho i la Tecla ens ofereixen són del tot excepcionals: difícilment trobarem un artista madur disposat a destinar 4 anys de la seva vida a la confecció d'un projecte d'aquesta magnitud; difícilment trobarem un espai d'art que ofereixi gairebé 1.000 metres quadrats d'exposició a un creador contemporani. Un esdeveniment pictòric de primer ordre, que cal aplaudir, visitar i revisitar.

.....
 Vistes de l'exposició. Fotografies: Marià Chancho

ALBERT MACAYA. «TROPOSFERES»

// ASSUMPTA ROSÉS

.....
 Galeria Antoni Pinyol. Reus. Del 5 d'abril al 20 de maig 2014. antonipinyol.com

Recorden la dita que afirma que els cansats fan la feina? No sé si Albert Macaya es cansa molt, però no para de fer feina. Fa classes a la Universitat Rovira i Virgili i al llarg de vint anys ha col·laborat en moltes iniciatives d'estudi i de difusió de l'art contemporani: exposicions, consells assessors de l'Ajuntament i del Centre de Lectura de Reus, jurats, publicacions, grups de recerca, conferències, articles, debats, etc. Se'l pot veure sovint amb els seus dos petits fills de la mà per galeries i exposicions. I ara mateix és un dels puntals de la recuperació del

programa d'exposicions del Centre de Lectura. Conegut dels nostres lectors per les seves col·laboracions i crítiques.

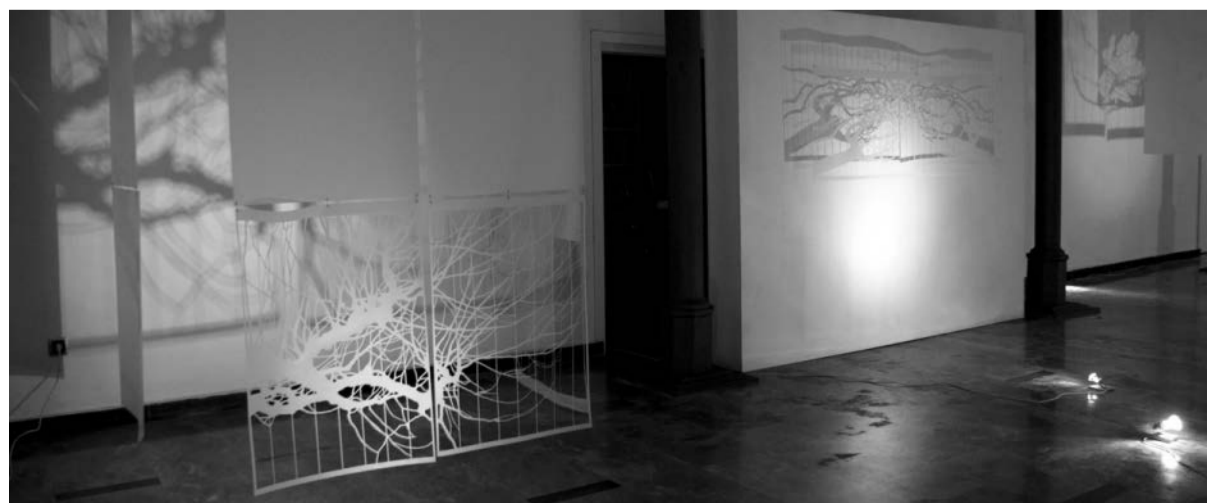
Si l'hem de definir, com a primer adjectiu posariem que és artista. No sabríem dir si per a ell és la seva activitat principal, però és on se'n apareix amb la suma de totes les capacitats i vivències, passa per sobre d'elles i sempre encanta i sorprèn l'espectador amb habilitat i subtileza. «La sutileza puede sublimar lo banal» diu Maite Martín, la cantadora de flamenc. Sembla dit expressament per les obres d'Albert Macaya. Aparentment senzilles, subtilment complexes, tècnicament impecables.

Acostuma a treballar en pintura, escultura i dibuix sobre imatges de la natura: arbres, plantes, figures humanes o animals. Interrelaciona els elements i crea figures amb fulles, architectures amb branques, dibuixos amb ombres i formes amb estructures lleugeres. Tot sembla molt fràgil i

efímer, però en el fons no ho és tant com aparenta, només cal desitjar-ho i les obres delicades es poden preparar per ser definitives i durables.

La darrera exposició a la Galeria Antoni Pinyol porta per títol «Troposferes» i per aquesta ocasió ha creat uns espais delimitats amb fulls de paper vegetal translúcid que configuren una mena de laberint dins la galeria. Ha retallat aquests papers amb formes d'arrels, branques i fulles que queden dibuixades en negatiu; l'espai buit és un dibuix que en molts moments s'omple amb les imatges dinàmiques i canviant de l'ambient: la llum, les parets, les finestres, el carrer, la sala o el públic. L'artista ho defineix com «espais provisionals, mutables, on habitar mentalment».

.....
 Muntatge a la galeria i perfil de l'artista.
 Fotografies: Galeria Antoni Pinyol

 Port de Tarragona
amb la cultura!

**HORARI EXPOSICIONS MOLL DE COSTA
D'ABRIL A SETEMBRE:**

De dimarts a dissabte, de 10 a 13 h i de 17 a 20 h - Diumenges i festius: d'11 a 14 h

D'OCTUBRE A MARÇ:

De dimarts a dissabte de 10 a 13 h i de 16 a 19 h - Diumenges i festius: d'11 a 14 h

www.porttarragona.cat

LO PATI

CENTRE D'ART
TERRES DE L'EBRE

20
14 **BIAM**

13ENA BIENNAL D'ART CIUTAT D'AMPOSTA

Primer premi: 4.000 euros

Termini: fins 24 de maig

Exposició: del 24 de juliol al 27 de setembre

Consulteu les bases a www.lopati.cat

www.facebook.com/centreatlopati
www.twitter.com/centreatlopati

MUSEU DE VALLS

**DE LA FIGURACIÓ A L'ABSTRACCIÓ
(1940-1975)**

Fons del Museu de Valls

Del 20 de juny al 31 de juliol de 2014

CAPELLA DE SANT ROC

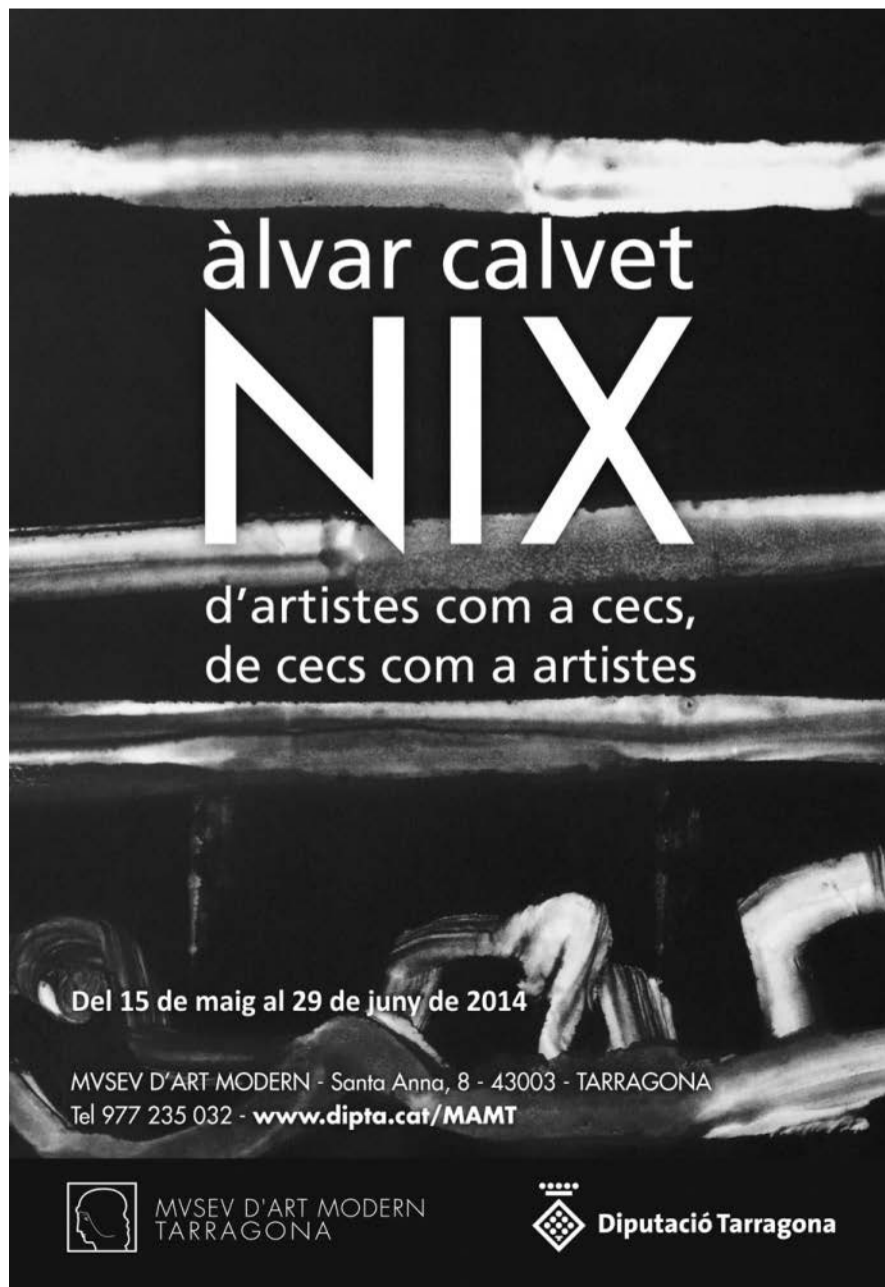
AGGTELEK. ELS ESPECTADORS

**Dins el cicle Pertorbacions,
a cura de Jordi Antas**

Del 31 de maig al 31 de juliol de 2014

MUSEU DE VALLS

àlvar calvet

NIX

d'artistes com a cecs,
de cecs com a artistes

Del 15 de maig al 29 de juny de 2014

MVSEV D'ART MODERN - Santa Anna, 8 - 43003 - TARRAGONA
Tel 977 235 032 - www.dipta.cat/MAMT

MVSEV D'ART MODERN
TARRAGONA

Diputació Tarragona

INICIATIVA

XI JORNADA DE PEDAGOGIA DE L'ART I MUSEUS «ART I CIUTAT. DIÀLEGS ENTRE ENTORN URBÀ I ARTS VISUALS»

// PATRÍCIA CARLES

Museu d'Art Modern de Tarragona. 9 d'abril de 2014
dipta.cat/mamtpedagogic

La darrera Jornada de Pedagogia de l'Art i Museus ha estat dedicada a explorar les relacions i les possibilitats d'interacció entre els museus, les pràctiques artístiques contemporànies i l'espai públic, tant des de la reflexió teòrica com des de les experiències pràctiques en contextos específics i posant atenció a la tasca pedagògica del museu. En el marc d'aquest discurs, el museu es projecta cap a l'entorn urbà i humà on s'ubica per accionar i interactuar amb els registres artístics que tenen lloc a l'espai públic; un espai públic que és alhora un espai de recerca artística contínua i en continu moviment on el concepte d'art urbà s'amplia constantment i s'esdevé a través de múltiples formes de creació visual.

FRAGMENT DE LA PRESENTACIÓ DE LES JORNADES

«L'espai urbà ha estat, en els darrers anys, un àmbit d'actuació d'alt interès per a la creació artística. I ho ha estat tant per la dimensió d'espai de trobada i interacció social com per l'atractiva diversitat de formes arquitectòniques i urbanístiques que conté. La ciutat sedueix els artistes com a àgora pública: com a punt de confluència d'estils de vida, herències culturals i contextos diversos; com a espai de trobada de multitud de missatges creuats, com a espai inesgotable d'interacció humana. I els sedueix, també, com a paisatge i escenari de l'experiència: la morfologia de la ciutat, l'amalgama de formes arquitectòniques, la suma d'estrats de passat i present. No és estrany que la ciutat sigui vista com un espai de risc i recerca per les propostes artístiques d'índole diversa, des de l'escultura pública fins a l'anomenat "art urbà", a les quals cal afegir una heterogènia gamma de formes de creació visual, que inclou manifestacions tan diferents com els missatges publicitaris, la senyalística urbana o una infinitat de modalitats de grafit, *tag*, *stencil*, etc.»

HAN PARTICIPAT COM A PONENTS DE LA JORNADA

M. Isabel Cabanellas i M. Clara Eslava, Bàrbara Roig, Solange Espoille, Albert Macaya, Blai Mesa, Béatrice Bizot, Lluís Vives i Andrea Eidenhammer.

CRÈDITS ARTIGA

Direcció: Assumpta Rosés // **Consell de Redacció:** Cèlia del Diego, Assumpta Rosés, Antonio Salcedo i Màrius Domingo
Col·laboració: Patrícia Carles // **Correcció de textos:** Agnès Toda // **Disseny i maquetació:** Alexandre Ayxendri
Apartat de correus: 637 - 43201 REUS // artiga@art-tarragona.com // **Seguiu-nos al Facebook:** [ca-es.facebook.com/artiga.tarragona](https://www.facebook.com/artiga.tarragona)

ARTIGA
art-tarragona.com

Col·laboren:

